

«فرهیختگان» برترین ایده‌های دانشجویی رقابت «جانا» را معرفی کرد

پاسخ‌های نوآورانه

به چالش‌های اجتماعی

زهرا رمضانی خبرنگار گروه دانشگاه

ورود دانشجویان را می‌توان به‌عنوان یکی از مسیریهای رسیدن به راهکارهای جدید برای حل معضلات امروز در عرصه اجتماعی دانست؛ معضلاتی که گستره زیادی را دربرمی‌گیرد و حل آنها تنها از سوی ارگان‌های متولی امکان‌پذیر نیست. از طرف دیگر علی‌رغم اینکه طی سال‌های اخیر تاکید زیادی به مساله محور شدن پژوهش‌ها از سوی متولیان امر صورت گرفته، اما نه‌تنها هنوز این مهم آن‌طور که انتظار می‌رود محقق نشده، بلکه به نظرمی‌رسد عمده تمرکز روی حل مسائل بخش‌های صنعتی به‌عنوان موتور محرکه اقتصاد کشور معطوف شده است. در این راستا اولین دوره رقابت دانشجویی نوآوری اجتماعی با هدف نهادینه کردن فرهنگ نوآوری در بدنه دانشجویی شکل از آذر ماه سال گذشته کار خود را آغاز کرد و با انتشار فراخوان‌هایی، ۳۵۰ طرح دانشجویان کارشناسی و کارشناسی ارشد که معطوف به حل معضلات اجتماعی با نگاه نوآورانه بود را جمع‌آوری کرد و مورد ارزیابی قرار داد. رقابتی که اختتامیه آن در روزهای ۶ و ۷ مرداد برگزار شد و سه تیم برتر این حوزه معرفی شدند. در ادامه به سراغ سه تیم راه‌یافته به مرحله نهایی این رقابت رفتیم تا از کم و کیف طرح‌هایشان مطلع شویم.

امیر کیان

دبیر رقابت دانشجویی نوآوری اجتماعی:

پیدا کردن راهکارهایی که منجر به حل مساله‌های موجود در کشور شود، موضوعی است که طی سال‌های اخیر بارها و بارها بر آن تاکید شده و متولیان وزارت علوم نیز طی سال‌های اخیر به صراحت به آن تاکید داشتند. از طرف دیگر اصلاح شرایط امروز کشور در بخش‌های مختلف اجتماعی، نیازمند داشتن راه‌حل‌های نوآورانه‌ای است که سرمنشا رسیدن به این راهکارها نیز از دل دانشگاه‌های کشور به دلیل میزبانی از قشر دانشجو و جوان بیرون می‌آید. قشری که با اتکا به آن می‌توان برای معضلات اجتماعی در حوزه‌های مختلف از محرومیت‌زدایی و تحقق عدالت آموزشی گرفته تا رفع چالش اعتیاد، پیری جمعیت، چالش‌های محیط‌زیستی و... به راهکارهای نوآورانه‌ای رسید. واقعیت آن است که دانشجویان از یک سو به دلیل نگاه جسورانه‌ای که دارد و از سوی دیگر به دلیل برخورداری از قدرت جوانی و انرژی سرشار، می‌تواند در زمان کمتر، راه‌حل‌های جدیدتری را ارائه کند و تداوم این مسیر باعث خواهد شد تا به تدریج نگاه‌ها به معضلات تغییر پیدا کند. اتفاقی که می‌تواند باعث پرورش نسلی متفاوت در آینده نزدیک شود. اهمیت این مساله دلیلی شد تا بخواهیم در رقابت دانشجویی نوآوری اجتماعی تلاشی برای تقویت حضور دانشجویان داشته باشیم. البته برای این مساله گام به گام جلو آمدیم، یعنی در گام اول می‌خواستیم ظرفیت بدنه دانشجویی دیده

شود و در گام دوم به معرفی و حمایت از تیم‌های برتر بپردازیم. نمی‌توان این مهم را کتمان کرد که حل مسائل کشور از طریق راهکارهای نوآورانه زمانی رخ می‌دهد که دانشجویان بتوانند معضلات اجتماعی را از نزدیک حس کرده و آن را درک کنند. یعنی باید ریل‌گذاری موجود کشور در این حوزه به سمتی تغییر کند تا دانشجویان از فضاهای علمی بتوانند به حوزه عملی و میدانی سوق داده شوند. این مساله باعث خواهد شد تا محیط واقعی برای آشنایی دانشجویان با معضلات فراهم شده و همچنین آنها با چالش‌های اجرایی‌سازی ایده‌ها نیز تا حد زیادی آشنا شوند. مولفه‌هایی در طول برگزاری رقابت دانشجویی مدنظر قرار گرفت؛ چراکه این مساله دلیلی خواهد شد تا دانشجویان نسبت به مسائل پیرامونی خود حساس‌تر شوند؛ اتفاقی که به عین آن را در طول این رقابت مشاهده کردیم. دانشجویانی از استان‌های محروم در این دوره شرکت کرده بودند و نشان دادند که نسبت به مسائل پیرامونی دغدغه داشته و تلاش‌شان نیز آن بود که بتوانند مسائل منطبقه خود را حل کنند. برخلاف تصور عمومی مبنی بر اینکه جوانان نسبت به فضای اجتماعی بی‌تفاوت هستند، در این مدت به صراحت دیدیم که در کشور پتانسیل بالایی از جوانان را داریم که آبدی ایران و حل معضلات بایشان به‌عنوان دغدغه اصلی تعریف می‌شود. همچنین در این دوره دانشجویانی را داشتیم که از بستر فناوری استفاده و کسب‌وکارهایی را ایجاد کرده‌اند که به نیازهای جدی جامعه جواب می‌داد.

و نکته و موضوع مهم دیگر آن است که باید همه بخش‌ها و ذی‌نفعان این حوزه مانند وزارت علوم، بنیاد مستضعفین، کمیته امداد، ستاد

تقویت دانشجویان در حل معضلات اجتماعی؛ هدفی که نیازمند اجماع همه دستگاه‌ها است

مواد مخدر و... یا به عرصه گذاشته و از ظرفیت دانشجویی استفاده و از حرکت آنها حمایت کنند تا از این طریق بستر برای بلوغ طرح‌های دانشجویی نیز فراهم شود. مساله‌ای که نمی‌توان آن را کتمان و البته فراموش کرد نیز آن است که دانشجویان تجربه عملیاتی و اجرایی ندارند و شاید طرح‌های آنها نیز نیاز به پختگی بیشتری داشته باشد؛ مولفه‌ای که طبیعتاً تنها از طریق حمایت محقق خواهد شد. لازم‌ه امروز کشور آن است که شرایط را برپای ورود تدریجی دانشجویان برای نقش‌آفرینی‌های جدی در حل معضلات کشور فراهم کنیم؛ اتفاقی که هر چند در دوره اول رقابت دانشجویی نوآوری اجتماعی اهتمام ویژه به اجرای آن داشتیم، اما این مسیر نیاز به تغییر نگاه به ظرفیت دانشجویی از سوی مسئولان مربوطه دارد.

هدف این رقابت پویایی و امیدبخشی در عرصه اجتماعی است تا دانشجویان بدانند که می‌توانند طرح‌های نوآورانه را عرضه کرده و بعد نیز از طرح‌ها حمایت شود. همچنین در طول سال‌های گذشته شاهد برگزاری رویدادها و دوره‌های مختلف برای تقویت دانشجویان در حوزه‌های مختلف بوده‌ایم، هر چند تا امروز در حوزه‌های اجتماعی نیز رویدادهای مختلفی برگزار شده اما در حوزه نوآوری اجتماعی کمتر رویدادی را شاهد بوده‌ایم که در سال‌های گذشته برگزار شده باشد. در همین راستا تلاش کردیم تا با فراهم‌سازی این بستر، این مهم را به دانشجویان منتقل کنیم که آنها هم می‌توانند راه‌حل‌های نوآورانه‌ای را برای حل معضلات داشته باشند؛ هر چند که می‌تواند تا مسئولان اهتمام ویژه‌ای برای مشارکت‌های اجتماعی دانشجویان داشته باشند.

سامانه‌ای برای دسترسی به اطلاعات مورد نیاز بیماران

ابوالفضل جعفری، سرتیم گروه رمزینه پلاس درباره طرح «سامانه هوشمند دسترسی به اطلاعات» دانشجوی کارشناسی کامپیوتر با پسوند

دانشگاه ملی مهارت استان مازندران گفت: «در این سامانه از همه بخش‌های دولتی و خصوصی می‌توانیم داده‌های مربوطه را جمع‌آوری کنیم و مختص به نیاز هر کدام از بخش‌ها، کاربری را تغییر دهیم. مساله مهم این است که ما دامنه زیادی از اطلاعات را داریم که هر کدام از اینها می‌تواند مورد پردازش قرار بگیرد و طبیعتاً نقش مهمی در تصمیم‌گیری‌ها خواهد داشت. به‌طور مثال در حوزه پزشکی می‌بینیم که اطلاعات زیادی در عرصه‌های مختلف در دستگاه‌های مختلف وجود دارد که می‌توان از آنها در حوزه‌های مختلف بهره گرفت.» او با بیان اینکه نمونه آزمایشی این سامانه در بیمارستان خاتم‌الانبیای استان خوزستان به اجرا در آمده است، گفت: «البته این سامانه در حال ارتقاقت و تغییراتی را برای آن دنبال خواهیم کرد تا بتوانیم کارکرد آن را افزایش دهیم. مثلاً امروز می‌توانیم میزان مصرف یک دارو در یک منطقه خاص از کشور را بررسی کنیم. به عبارت دیگر هر داده‌ای که وارد این سامانه شود امکان پردازش داشته تا با استفاده از آمارگیری بتوان به نتایج مشخصی در حوزه مشخص رسید.» سرتیم گروه رمزینه پلاس درباره طرح «سامانه هوشمند دسترسی به اطلاعات» بیان داشت: «یک سری دستگاه‌ها مانند ثبت احوال وجود دارد که می‌توان با آنها همکاری کرد اما برخی دستگاه‌ها چنین

امکانی را ندارند. طبیعتاً از کارهای بزرگ شروع نمی‌کنیم بلکه از ارگان‌های کوچک کار را دنبال خواهیم کرد. مثلاً وقتی در بیمارستان خاتم‌الانبیای رقتیم آنها خودشان بخش‌های مختلف داده‌ای را برای ما ارسال کردند. همچنین یک سری سیستم هم داریم که داده‌ها را از یک سایت برمی‌دارد تا دیگر کار زمانبر وارد کردن داده‌ها را نداشته باشیم.» او گفت: «مساله اصلی این است که برای اجرای آن در سطح کشور برخی از دستگاه‌ها اصلاً نیاز به این کار نمی‌بینند و در مقابل برخی دیگر نیز معتقدند باید این کار صورت بگیرد؛ اینکه تا چه میزان می‌توان آن را اجرایی کرد، بستگی به شرایط دستگاه‌ها دارد. البته باید کاری کنیم تا اگر قرار بود طیف وسیعی در سطح کشور به این سامانه بپیایند باید بتوانند با این سامانه کار کنند و کاربری آسان یکی از کارهایی است که آن را در این سامانه دنبال خواهیم کرد.»

جعفری افزود: «ما با انجمن آرزایم و انجمن اوتیسم رایزنی‌هایی را انجام داده‌ایم و به این نتیجه رسیدیم سامانه ما باید به‌گونه‌ای باشد که برای این بخش‌ها قابلیت استفاده داشته باشد. مساله اصلی این است که این سامانه می‌تواند در قالب‌های مختلف از گجت تا ساعت و... مورد بهره‌برداری قرار بگیرد. ویژگی این سامانه آن است که با هوش مصنوعی کار می‌کند و به همین دلیل می‌تواند در حوزه پزشکی اگر آزمایشی از بیماران ثبت شود را به صورت خودکار در این سیستم ثبت و مورد تجزیه و تحلیل قرار داد، حتی این سامانه این امکان را دارد تا مثلاً روند درمان یا بیماری را در شش سال اخیر به‌صورت نمودار به کاربر یا پزشک نشان دهد.»

پلتفرمی برای ارائه خدمات به سالمندان کشور

نرگس حسینی پور، سرتیم گروه هفت نفره «پل همدلی» و دانشجوی کارشناسی مدیریت بازرگانی دانشگاه خلیج فارس درباره پلتفرم خدمات داوطلبانه برای سالمندان با بیان ایده

ایجاد این پلتفرم از دوران بیماری پدر بزرگم در سال ۱۴۰۰ شکل گرفت؛ «حتی زمانی که به دانشگاه رفته این ایده را به قسمت کارآفرینی دانشگاه ارائه دادم، اما حمایتی برای اجرایی آن صورت نگرفت تا اینکه با صفحه رقابت دانشجویی نوآوری اجتماعی در فضای مجازی آشنا شده و طرحم را برای آنها ارسال کردم که خوشبختانه توانستم تا مرحله نهایی در این رقابت حضور داشته باشم.» او ادامه داد: «پلتفرم با وجود اینکه آماده شده و تیم برنامه‌ریزی مان نزدیک به یک سال و نیم روی آن کار کرده‌اند، اما هنوز اجرایی نشده است. دلیل این مساله آن است که هنوز مجوز لازم برای اجرای این پلتفرم نداریم اما به محض صدور مجوز، می‌توانیم ظرف یک ماه آن را به‌طور کامل اجرایی کنیم. البته جهاد دانشگاهی استان بوشهر مجوز را صادر کرده اما هنوز از سمت بهزیستی مجوز لازم را نداریم. مساله مهم این است که در این پلتفرم شماره تلفن‌های لازم را در اختیار کاربران می‌گذاریم و به‌صورت کلی کار این پلتفرم آن است پرستارانی که سطح عادی دارند می‌توانند با مراجعه به این پلتفرم، ثبت نام کرده و ما نیز دوره‌های آموزشی پرستار

حرفه‌ای را از طریق دانشگاه‌های علوم پزشکی استان فارس برای آنها برگزار می‌کنیم تا بتوانند سطح خود را ارتقا دهند.» سرتیم گروه «پل همدلی» بیان داشت: «اگر فردی هم در زمره پرستاران حرفه‌ای قرار می‌گیرد، می‌تواند به این پلتفرم مراجعه کرده و سالمندانی که از طرف بهزیستی به ما اعلام شده را به آنها معرفی می‌کنیم تا از این طریق پرستاران بتوانند با سازمان بهزیستی استان ارتباط بگیرند. همچنین می‌توانیم مانند کارت عضویت نیز برای مراقبت از سالمندان در اختیار آنها قرار می‌گیرد که در زومه آنها نیز ثبت خواهد شد. همچنین هر دوره آموزشی که در اختیار آنها قرار می‌گیرد نیز در نهایت با صدور گواهی خواهد بود. نکته دیگر آنکه اگر بیشتر از یک سال با ما همکاری کنند، می‌توانند از حقوق بهره‌مند شود.» حسینی پور اظهار داشت: «در حال حاضر قرار است استان‌های فارس، بوشهر و کهگیلویه و بویراحمد را تحت پوشش قرار دهیم. دلیل این مساله هم آن است که با بهزیستی و جهاد دانشگاهی این سه استان صحبت کرده‌ایم و به محض صدور مجوزها می‌توانیم این کار را اجرایی کنیم.» او بیان داشت: «تا سال ۱۴۰۰ براساس آمار رسمی تعداد سالمندان کل کشور هشت میلیون و ۸۶۳ هزار نفر می‌شد که تقریباً ۱۰ درصد از کل جمعیت کشور را شامل می‌شد که از این میان نیز چهار میلیون و ۲۶۸ هزار نفر سالمند مرد و مابقی سالمند زن بودند اما بعد از آن دیگر آمار رسمی در این زمینه نداریم و طبیعتاً ارائه خدمت به آنها از اهمیت بالایی برخوردار است.»

کاشت ۳ هزار اصله درخت بلوط با بازیافت کاغذ

سارو حسین‌پناهی، سرگروه تیم چهارنفره فرتاک درباره طرح «بازیافت در مسیر نهال‌کاری» با بیان اینکه مساله مهم این است که ما امروز با معضل جنگل‌زدایی یا آتش‌سوزی جنگل‌ها در کشور روبه‌رو هستیم،

گفت: «بعد از اینکه مدتی به این نتیجه رسیدیم به سمت بازیافت کاغذ در راستای نهال‌کاری حرکت کنیم. در همین راستا فراخوان‌هایی را منتشر کردیم که براساس آن کاغذ‌ها را از چندین مدرسه شهر سنندج جمع‌آوری کرده و بعد آنها را به کارگاه بازیافت کاغذ تحویل دادیم. روند نیز به این صورت است که در این کارگاه‌ها در ازای هر کیلو کاغذی که تحویل می‌دهیم، نهال بلوط خریداری می‌کردیم و بعد با برگزاری تور گردشگری نهال‌کاری، از دانش‌آموزان دعوت کردیم تا این نهال‌ها را بکارند.» او ادامه داد: «این کار را به صورت آزمایشی در اسفند سال گذشته و فروردین ماه امسال در پنج مدرسه انجام داده‌ایم، که چهار مدرسه متوسط دوم و یک مدرسه متوسط اول بود؛ همچنین می‌خواهیم برای سال آینده، برای ۳ مدرسه این طرح را اجرا کنیم؛ البته تلاش می‌کنیم تا در سال آینده، فرضیه‌های جدیدی را برای این طرح اجرا کنیم تا بتوانیم بازده کاغذ‌های باطله را نسبت به خرید نهال بیشتر کنیم.» سرگروه تیم فرتاک در باره بازدهی این طرح برای ترویج نهال‌کاری در شهر سنندج گفت: «براساس برآوردهایی که صورت گرفته بازدهی این طرح ۴۰ درصد بوده است. البته باید این مساله را هم یادآوری کنیم که در آن برهه، در بازه امتحانات بود و بخشی از آن نیز در اسفند و بخشی دیگر در فروردین ماه انجام شد. اتفاقی که باعث شد تا علی‌رغم اجرای آن در ۵ مدرسه، تنها دو مدرسه با ما همکاری داشته باشند. در مجموع ۱۵۰ کیلو کاغذ در این طرح جمع‌آوری شد. بعد از آن نیز تور گردشگری را با حضور ۲۰ تا ۲۵ نفر از دانش‌آموزان برگزار کردیم.» دانشجوی رشته زیست‌شناسی گیاهی دانشگاه تبریز با تاکید بر اینکه طرح پتانسیل اجرا در سطح کشور را دارد، گفت: «اجرای یکباره آن در سطح کشور قطعاً نیازمند وجود یک شبکه عظیم است که در حال

باطله‌های معادن کوارتز کاشی می‌شوند

علی ملکیان، سرتیم گروه راموناد درباره طرح تولید کاشی کوارتز از باطله معادن گفت: «از سه سال قبل، عهده‌دار یک طرح تحقیقاتی در یکی از شرکت‌های دانش‌بنیان در تهران بودم و در همان برهه طرحی

از مجلس در اختیارمان در حوزه ظرفیت مناطق محروم در اختیارمان قرار گرفت. در همین مطالعات به این نتیجه رسیدیم که در مناطق محروم کشور سنگ‌های کوارتز یا گوه‌سنگ‌هایی را داریم که به دلیل باطله‌های زیادی که دارند عملاً مورد استفاده قرار نمی‌گیرند و بعد از اینکه طرح را به مجلس دادیم خودمان نحوه اجرایی‌سازی آن را دنبال کردیم.» او با بیان اینکه نگین انگشتری یکی از کاربردهایی سنگ‌های کوارتز است، گفت: «بعد از مدتی به این نتیجه رسیدیم که ۴۰۰ شرکت تنها در هند قرار دارند که تولید کاشی را از سنگ‌های کوارتز تولید می‌کنند. بعد از مدتی وارد نمونه آزمایشی شدیم تا دانش فنی برای تولید این کاشی را به دست آوریم اما چون مواد پلیمری که برای این مساله لازم داشتیم در داخل کشور وجود نداشت، نزدیک به یک سال این کار زمان برد. البته باید این را هم توجه کرد که حتی

در خود هند نیز این طرح در راستای کاهش محرومیت در مناطق محروم دنبال می‌شد، همچنین این سنگ چون جزء سنگ‌های لوکس محسوب می‌شود، ارزش زیادی را برای کشور خواهد داشت.» سرتیم گروه راموناد افزود: «امروز نمونه‌های همین کاشی به دلیل زیبایی که دارد از هند و برزیل وارد ایران می‌شود و قیمت آن نیز دو تا سه برابر سنگ مرمر است اما وقتی به سمت تولید این محصول برویم قطعاً هم هزینه‌های کمتری را خواهد داشت و هم از خروج ارز جلوگیری خواهد کرد. مولفه دیگر آنکه می‌توان از این طریق بستر را برای اشتغالزایی نیز فراهم کرد. خوشبختانه امروز استان‌های شرق کشور منابع زیادی از این سنگ‌ها را در اختیار دارد که می‌توان از آن در راستای تولید این کاشی استفاده کرد و زمینه اشتغال را هم در چنین استان‌هایی فراهم کرد.» ملکیان بیان داشت: «امروز کارگاه تولید سفارشی این کاشی را آغاز کرده‌ایم اما از آنجایی که هنوز این کار در کشور فراگیر نشده، نتوانسته‌ایم حجم بالایی از تولید این کاشی را داشته باشیم. مشکل اصلی این است که برای تولید انبوه این کاشی نیازمند سرمایه بالایی هستیم که هنوز امکان آن در اختیار نداریم و به همین دلیل باعث شده تا امروز به‌صورت سفارشی‌سازی کار را دنبال کنیم.»